

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · EN PORTADA

ENTREVISTA AMB JOSÉ LUIS MONZÓN, DIRECTOR DE CIRIEC-ESPANYA I COMISARI DEL 33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC SOBRE ECONOMIA PÚBLICA, SOCIAL I COOPERATIVA – VALÈNCIA, JUNY 2022

El professor José Luis Monzón (València, 1950) director de CIRIEC-Espanya i professor honorari de la Universitat de València, presenta en aquesta entrevista el 33 Congrés Internacional del CIRIEC sobre Economia Pública, Social i Cooperativa, que se celebrarà els dies 13 a 15 de juny de 2022 a València. 30 anys després, la capital del Túria torna a acollir un Congrés Internacional del CIRIEC, període en el qual l'economia social i els seus investigadors han fet un salt qualitatiu.

“València és un referent internacional en matèria d'economia social, tant en l'àmbit investigador com en el de les seues realitzacions pràctiques, amb un potent moviment cooperatiu i un arrelat tercer sector. Amb aquestes credencials, és lògic que València, 30 anys després, siga el punt d'arrancada internacional d'una nova etapa, decisiva, per a superar els desafiaments que la nostra societat té plantejats. Sens dubte, crec que València serà en 2022 la capital mundial de l'economia pública, el cooperativisme i l'economia social”.

-Estimat professor Monzón, enhorabona per la designació de València seu del 33é Congrés Internacional del CIRIEC sobre Economia Pública, Social i Cooperativa. Després dels Congressos Internacionals organitzats per CIRIEC-Espanya a València en 1992, i el de Sevilla en 2008 Per què de nou un Congrés a València?

-Des de 1953, any en què es va celebrar el primer Congrés del CIRIEC-Internacional, fins ara s'han celebrat 32 Congressos Internacionals. Des de 1968 els Congressos del CIRIEC se celebren cada dos anys, en anys parells. El 33 Congrés, que havia de celebrar-se a Tessalònica (Grècia), va ser suspès per causa de la pandèmia i ara València ha agafat el testimoni, 30 anys després, del 19 Congrés de València, en 1992. Es tracta de congressos en els quals convergeixen dirigents de l'economia pública, el cooperativisme i l'economia social, investigadors en la matèria i responsables polítics. És a dir, són fòrums en els quals interactuen pràctics i teòrics, acció, reflexió i debat.

Quan fa tres anys València va presentar la seua candidatura per a celebrar a la nostra ciutat el Congrés, el Consell Internacional del CIRIEC la va aprovar per unanimitat. Veníem avalats pel rotund èxit del 19 Congrés, celebrat a València baix la direcció del nostre volgut i recordat amic, professor José Barea, i del 27 Congrés de Sevilla, la Comissària del qual va ser la nostra actual Presidenta, Adoración Mozas. València és un referent internacional en matèria d'economia social, tant en l'àmbit investigador com en el de les seues realitzacions pràctiques, amb un potent moviment cooperatiu i un arrelat tercer sector. Amb aquestes credencials, és lògic que València, 30 anys després, siga el punt d'arrancada internacional d'una nova etapa, una etapa decisiva per a superar els desafia-

ments que la nostra societat té plantejats. Sens dubte, crec que València serà en 2022 la capital mundial de l'economia pública, el cooperativisme i l'economia social.

-El programa del Congrés presenta un panell de ponents d'excepció, amb la participació del Premi Nobel d'Economia Paul Krugman, o la professora Mariana Mazzucatto, al costat de comissaris europeus, dirigents empresarials de l'Economia Social i alts representants del Govern espanyol i valencià. Quines expectatives pot generar-se el congressista que vulga participar en el Congrés respecte a aquest elenc de conferencistes?

-Efectivament, en aquest 33 Congrés tenim un panell excepcional de conferenciantes de primer nivell, una conferència inaugural a càrrec del Premi Nobel d'Economia Paul Krugman, i una conferència de clausura pronunciada per Mariana Mazzucatto, economista referent en l'anàlisi del paper del govern com a motor d'innovació.

Però és que, a més, en el Congrés intervindran en 6 sessions plenàries i 8 tallers més de 50 investigadors, directius d'empreses i responsables del sector públic debatent temes de tant interès com l'habitatge i el desenvolupament urbà, la governança, els partenariats entre l'economia pública i l'economia social, la transició ecològica justa, les inversions públiques, la cobertura de serveis essencials com l'energia, el transport o l'aigua, la innovació, els objectius de desenvolupament sostenible. Tot això, al costat de 16 sessions de presentació de comunicacions, en les quals podran sotmetre's a debat més de 60 propostes. Es preveu, doncs, un Congrés intens i participatiu, faci-

“En aquest 33 Congrés tenim un panell excepcional de conferenciantes de primer nivell, una conferència inaugural a càrrec del Premi Nobel d'Economia Paul Krugman, i una conferència de clausura pronunciada per Mariana Mazzucato, economista referent en l'anàlisi del paper del govern com a motor d'innovació”.

“Però és que, a més, en el Congrés intervindran en 6 sessions plenàries i 8 tallers més de 50 investigadors, directius d'empreses i responsables del sector públic debatent els temes de major interès del moment”.

litat pel fet que, en la seu del Congrés, comptarà amb traducció simultània en espanyol, anglès, francès i alemany.

-El CIRIEC ha aprovat com a lema del Congrés 'Noves dinàmiques mundials en l'era post-COVID. Desafiaments per a l'economia pública, social i cooperativa'. En la seua opinió, quin paper hauria d'exercir el cooperativisme i l'economia social, al costat del sector públic, en els enormes reptes que té la humanitat actualment?

-A hores d'ara sembla bastant clar que per a donar una adequada resposta als grans desafiaments que té davant si la humanitat es requereix una potent acció col·lectiva, del sector públic i de l'economia social. Ni la crisi climàtica, ni les pandèmies, ni les desigualtats socials poden resoldre's si no és amb aqueixa acció col·lectiva, la feblesa de la qual és la que explica, precisament, les enormes dificultats que tenim per a resoldre aquests problemes. Naturalment és necessari el concurs de tots els actors i institucions, empresaris, treballadors, consumidors tots, mercats (produir i consumir no són tan sol actes econòmics, també són actes morals) i administracions públiques. Però les tasques a abordar són de tal envergadura i amb tanta incertesa de rendibilitat que si no s'actua amb un fort lideratge polític i una decidida actuació inversora pels governs el fracàs està cantat. Al costat d'això, és clau l'impuls democràtic i organitzat de la

societat civil, mitjançant iniciatives d'emprenedoria col·lectiva, pròpies de les cooperatives i del conjunt de l'economia social. Com assenyala Vic van Vuuren, director del Departament d'Empreses de l'Organització Internacional del Treball, “cal passar d'una plataforma d'economia social i solidària impulsada per la necessitat i la supervivència a una altra impulsada per l'oportunitat”.

-València ha canviat molt en els últims trenta anys. El CIRIEC també, així com l'ensenyament de l'economia social en les universitats valencianes, particularment a la Universitat de València. La maduresa dels 36 anys de trajectòria de CIRIEC-Espanya, al costat del suport de noves estructures com el IUDESCOOP, i el creixent interès general i dels organismes públics per l'economia social permeten anticipar nous èxits del 33é Congrés, als ja aconseguits en 1992?

-Ha canviat València, ha canviat el món i hem canviat tots nosaltres. Res és igual que abans. Els avanços que s'han produït en l'economia social en els últims 30 anys han sigut impressionants, com vosté ha assenyalat. Però també han avançat, i molt, els reptes als quals ens enfrontem. Com abans deia, fa falta un nou i sostingut impuls a l'acció col·lectiva, en el seu vessant públic i en el del cooperativisme i l'economia social. La superació de les dificultats i dels desafiaments constitueix sempre un quefer interminable. Jo confie

que el 33 Congrés del CIRIEC contribuïska a generar aqueix nou impuls, per a aconseguir que el que és necessari siga possible.

-Està previst també que el Congrés se celebri en una instal·lació excepcional, com és el Palau de les Arts, de la Ciutat de les Arts i les Ciències de València. Amb quina previsió de participants comp- ta aquest Congrés?

-Així és. El 33 Congrés del CIRIEC se celebra en un escenari incomparable, en el Palau de les Arts, de la Ciutat de les Arts i les Ciències, de la qual tots ens sentim orgullosos. Esperem l'assistència de 500 congressistes de 45 països.

-Segons el programa també, està previst que dins del Congrés Institucional se celebri un altre d'investigadors, coordinat per un potent Comité Científic, seguint la intensa trajectòria de CIRIEC-Espanya en l'impuls de la investigació en economia social i cooperativisme. En la seua opinió, com veu l'estat actual de la investigació en Economia Social a Espanya i a nivell internacional?

-L'economia social tindrà un paper rellevant en el Congrés. A més de la seua presència en les sessions plenàries i en els tallers en els quals es debatrà conjuntament sobre l'economia social i la pública està prevista, com abans li deia, la realització de 16 ses-

sions sobre economia social, des de les 12.30 fins a les 18.00 hores del dimarts 14 de juny. D'elles, 10 sessions tindran lloc en la Facultat d'Economia i la resta en la seu del Congrés. S'espera la recepció de 300 comunicacions, de les quals 60 seran seleccionades pel Comité Científic per a la seua presentació en sala.

La investigació sobre economia social ha fet un pas de gegant des del ja llunyà 19 Congrés Internacional del CIRIEC, en 1992 a València. El Directori d'Investigadors del CIRIEC-Espanya inclou les dades de més de 500 investigadors i en molts països de tots els continents s'han creat potents grups d'investigació que han aconseguit assoliments molt importants en diverses àrees temàtiques: delimitació conceptual, impacte social, noves formes d'empresa de l'economia social, grups empresarials, economia circular, objectius de desenvolupament sostenible, etc.

-El Congrés serà també una oportunitat perquè les empreses i entitats de l'economia social valenciana, espanyola i internacional exhibisquen la seua fortalesa i es projecten al món. Per què és important que les empreses i organitzacions d'economia social s'impliquen en aquest Congrés? I de quina manera poden fer-ho?

- El CIRIEC-Espanya té la seua seu en la Facultat d'Economia de la Universitat de València. La veritat és que València (també la Universitat Politècnica) és un dels punts de xarxa més importants del món en

“A hores d'ara sembla bastant clar que per a donar una adequada resposta als grans desafiaments que té davant si la humanitat es requereix una potent acció col·lectiva, del sector públic i de l'economia social. Ni la crisi climàtica, ni les pandèmies, ni les desigualtats socials poden resoldre's si no és amb aqueixa acció col·lectiva”.

matèria d'investigació en economia social, i això no és casualitat. Ací existeix un important moviment cooperatiu, amb més de 2.500 cooperatives, 800 societats laborals, mútues de previsió social líders a Espanya i un tercer sector social, cultural i esportiu especialment rellevant. Tot aquest ampli moviment ha estimulat des de fa anys els projectes investigadors de molts universitaris. No obstant això, l'economia social valenciana no té el reconeixement que mereix, ni per part de la societat ni dels governs. El Congrés del CIRIEC constitueix una oportunitat única de projectar davant la societat una imatge moderna i atractiva de l'economia social i d'oferir-se, com abans deia, com una plataforma d'oportunitats. Clar que és important que les empreses i organitzacions del cooperativisme i l'economia social s'impliquen en el Congrés! En les seues sessions plenàries i en els seus tallers, mostrant la seua força i atractiu davant congressistes de tot el món, que influeixen i creen opinió. Que senten

com a seu aquest Congrés i transmeten a través dels seus logos i de la imatge la importància que té per a l'economia i el desenvolupament inclusiu i sostenible un cooperativisme modern i renovat. I que, amb el seu suport, pugua visualitzar-se l'aliança entre la investigació i el reformisme econòmic i social que encarnen els homes i dones de l'economia social.

-Com hem comentat ja anteriorment, el Congrés de 2022 a València té com a antecedents en Espanya el celebrat en 1992 en la mateixa ciutat i el de 2008 a Sevilla. Quins records i principals ensenyaments recorda d'aquests Congressos?

He tingut la sort de participar en tots els Congressos Internacionals del CIRIEC des de 1986 i, per descomptat, en els dos anteriors que han tingut lloc a Espanya (València en 1992, i Sevilla en 2008). Són molts els records que em venen a la ment de València i Sevilla. De València recorde amb emoció al pro-

fessor Barea Tejeiro, Comissari del Congrés. El Congrés de València, on es va presentar el primer Llibre blanc de l'Economia Social a Espanya, va catapultar la imatge d'una jove però sòlida xarxa d'investigadors en economia social. El Congrés de Sevilla, baix la batuta d'Adoración Mozas, la nostra actual presidenta del CIRIEC-Espanya, va ser una gran organització i va permetre confirmar la solidesa de la investigació sobre economia social, dels seus Congressos nacionals i de les seues revistes científiques d'Economia i Dret. El Congrés de Sevilla es va realitzar una setmana després de la fallida de Lehman Brothers, al setembre de 2008 i la Conferència inaugural del Premi Nobel d'Economia Joseph Stiglitz va tindre una àmplia repercussió nacional i internacional.

Aquests dos Congressos, el de València i el de Sevilla van ser secundats ràpidament per les empreses de l'economia social, amb la seua presència física i la seua col·laboració financera. Es van debatre nombroses ponències i comunicacions en un ambient lliure i plural, condició necessària perquè progresse el coneixement. El treball, el dubte, la llibertat i el pluralisme són els 4 eixos sobre els quals s'ha de cavalcar perquè progresse la ciència i el coneixement. I aqueixos eixos són els que es van manifestar en els anteriors Congressos i en els quals ens inspirem per a aconseguir un nou èxit al juny de 2022 a València.

-Com en tots els Congressos de CIRIEC, l'organització ha elaborat un atractiu programa per a acompanyants. Preveu ser també el primer gran Congrés del CIRIEC en la postpandèmia. Es dona la circumstància a més que València ha sigut designada Capital Europea del Turisme Intel·ligent 2022, segons decisió de la Comissió Europea, que ha valorat l'aposta de la capital valenciana pel turisme innovador, sostenible i incliusiu. Més enllà de les sessions del Congrés, quins seran els principals atractius d'entreteniment per a congressistes i acompanyants en el Congrés de València?

Bé, en 2022 València és la Capital Europea del Turisme Intel·ligent i, a més, Capital Mundial del Disseny, pel World Design Organization. I, com abans s'ha dit, amb el Congrés del CIRIEC València serà Capital Mundial de l'Economia Pública, el Cooperativisme i l'Economia Social.

Els Congressos del CIRIEC concedeixen molta importància a tot el relacionat amb la socialització, que enforteix el sentiment de pertinença a un col·lectiu científic o empresarial. En aquest sentit està previst un programa d'activitats lúdiques i culturals, especialment variat per als acompanyants dels congressistes.

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · LES NOSTRES FEDERACIONS

EAPN COMUNITAT VALENCIANA-XARXA PER LA INCLUSIÓ SOCIAL

- Seu oficial: C/ Concha Espina, 7 baix, València-46021
- Seu administrativa:
C/ Juan Fabregat, 5 baix.
València- 46007
- Telèfon : 696 96 53 96

- Any de constitució: 2006
- E-mail: xarxacv.eapn@gmail.com
- Web: eapncv.org
- Facebook: <https://www.facebook.com/EAPNCV>
- Twitter: @xarxaeapncv
- Instagram: @eapncv

EAPN Comunitat Valenciana-Xarxa per la Inclusió Social (European Anti-poverty Network / Xarxa Europea de Lluita contra la Pobresa) és una coalició independent d'organitzacions socials sense ànim de lucre, involucrades en la lluita contra la pobresa i per la inclusió social en el context autonòmic. És la xarxa interlocutora en l'àmbit de la inclusió social a la Comunitat Valenciana.

En l'actualitat EAPN CV està formada per 31 entitats d'inclusió social. Les entitats que integren EAPN CV són: ACCEM, Acción contra el Hambre, ACOEC, Associació Alanna, APIP-ACAM, Associació Àmbit, AVANT, Càritas CV, CEAR PV, CEPAIM, COCEDER-CDR La Safor, CODIFIVA, Col·legi Oficial d'Educadores i Educadors Socials de la Comunitat Valenciana, Col·legi Oficial de Treball Social de València, Creu Roja CV, Fundació Altius, Fundació Esplai, Iniciatives Solidàries, INPAVI, Jovesolidés, FISAT, Fundación Secretariado Gitano CV, Fundació ADSIS, MPDL, Fundació Nova Feina, Fundació Novaterra, PATIM, RAIS Fundació, Associació Per tu Dona, Sant Joan de Déu Serveis Socials València e YMCA.

EAPN CV inicia la seua marxa oficial com a xarxa en 2006 amb la finalitat d'erradicar la pobresa i l'exclusió social en la Comunitat Valenciana, buscant que les persones afectades per aquesta realitat puguin participar socialment, exercir els seus drets i deures i trencar així el seu aïllament i situació. I ho fa implementant processos participatius per a la inclusió i incidència social i política de les persones en situació de major vulnerabilitat.

Les 31 entitats treballen des de l'EAPN CV per a aconseguir situar la reducció de la pobresa i les

desigualtats socials en el centre de l'agenda política autonòmica. I per aquest motiu en 2018 va rebre la distinció al Mèrit per accions a favor de la Igualtat i la Societat Inclusiva en els Premis 9 d'Octubre de la Generalitat Valenciana.

Així mateix, EAPN CV forma part de EAPN Europa (European Anti Poverty Network), xarxa a nivell europeu que ha estat treballant de manera independent des de 1990. I està integrada també en EAPN Espanya (Xarxa Europea de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social en l'Estat Espanyol), composta al seu torn per 19 EAPN autonòmiques i 19 entitats d'àmbit estatal, totes elles de caràcter no lucratiu i amb un component comú: la lluita contra la pobresa i l'exclusió social.

Des de febrer de 2020, EAPN CV-Xarxa per la Inclusió Social ostenta la Vicepresidència 2a de EAPN España, assumint d'aquesta manera un compromís major en el marc estatal i europeu.

Al seu torn, EAPN CV ostenta la Vicepresidència de la Plataforma del Tercer Sector d'Acció Social de la Comunitat Valenciana, i incideix i treballa també sobre fiscalitat justa, pobresa i desigualtat com a membres de la Campanya per la Justícia Fiscal i Pobresa Zero.

EAPN CV inicia la seua marxa oficial com a xarxa en 2006 amb la finalitat d'erradicar la pobresa i l'exclusió social en la Comunitat Valenciana, buscant que les persones afectades per aquesta realitat puguen participar socialment, exercir els seus drets i deures, i trencar així el seu aïllament i situació.

L'estat de la pobresa en la Comunitat Valenciana

A través del seu 11é Informe AROPE sobre l'Estat de la Pobresa, EAPN Espanya i EAPN CV indiquen que en 2020 el risc de pobresa i/o exclusió social (taxa AROPE-At Risk of Poverty and Exclusion) ha afectat el 29,3% de la població en la Comunitat Valenciana, això és, a 1.475.995 persones.

Aquesta dada suposa un augment en 2,3 punts percentuals respecte a 2019, quan es va registrar una taxa del 27% i va afectar 1.342.143 persones. En termes absoluts, hi ha 133.852 persones més que l'any anterior en risc de pobresa i/o exclusió social en la Comunitat Valenciana. La taxa AROPE de 2020 s'ha realitzat tenint en compte elements de renda de 2019, per la qual cosa encara no recull la magnitud de l'impacte social de la pandèmia.

Dels 1,48 milions de persones que en la Comunitat Valenciana es troben en risc de pobresa i/o exclusió, 674.000 estan en pobresa severa, cosa que significa que perceben ingressos inferiors a 534 euros al mes. Per al cas d'una família amb dos adults i dos menors significa sobreviure amb menys de 281 € mensuals per persona, una situació que ja afecta al 13,4% de la població valenciana, la qual cosa converteix a la Comunitat Valenciana en la segona autonomia amb la taxa més alta de pobresa severa a Espanya.

L'indicador de la taxa AROPE que sí que recull l'impacte social de la pandèmia, perquè les seues dades es van recopilar mitjançant enquestes entre setembre i desembre de 2020, és la Privació Material Severa (PMS), que també escala del 4,8% en 2019 al 11,5% en 2020. Percentualment és l'increment més rellevant, perquè suposa un augment del 140% en l'últim any i arriba a 577.874 persones en la Comunitat Valenciana enfront de les 239.011 persones que van tindre dificultats en aquest sentit en 2019. És la taxa més alta de totes les Comunitats Autònomes a Espanya. Aquest indicador s'ha incrementat en 15 de les 17 comunitats autònomes. Més informació sobre l'Informe AROPE en: eapncv.org

Reptes per a una societat inclusiva en la post-pandèmia

Per a respondre a aquesta alarmant situació de pobresa i exclusió, que és estructuralment molt elevada des que l'EAPN Espanya realitza els seus estudis, EAPN Comunitat Valenciana urgeix a la coordinació entre administracions estatal-autonòmica-local i conselleries, i també d'aquestes amb el Tercer Sector d'Acció Social amb la finalitat de millorar eines, estratègies i formes de treball en la lluita contra la pobresa.

Composició actual de la Junta Directiva de EAPN CV

Presidenta:	Lola Fernández Rodríguez, Fundación Secretariado Gitano Comunitat Valenciana
Vicepresidenta:	Virginia Sanchis Carpe, Associació Alanna
Secretària:	Gemma Miñarro Toledo, Cepaim CV
Tresorera:	Ana Tórtola García, Nova Feina
Vocal 1:	Yolanda Serna Merino, CEAR País Valencià
Vocal 2:	Blanca Esther Llorca Tauste, Centre de Desenvolupament Rural-La Safor
Vocal 3:	Marta Albiol Soto, ACCEM Comunitat Valenciana
Vocal 4:	Enrique Asensi Martín, ACOEC
Vocal 5:	Oscar Serrano, Iniciatives Solidàries

Trobada de Participació organitzada per EAPN ES i EAPN CV, Xarxa per la Inclusió.

Apunten que instruments com l'Ingrés Mínim Vital (IMV) i la Renda Valenciana d'Inclusió han de coordinar-se de la forma més eficaç possible i han de millorar la seua gestió per a arribar a totes les persones que en la Comunitat Valenciana el necessiten. I assenyalen que en aquest procés de coordinació, també amb les entitats d'acció social, continua havent-hi molt de marge de millora.

EAPN CV defensa que s'ha de tindre més ambició en la cobertura i més generositat en les quanties d'aquestes ajudes, que haurien de traure a les llars de la pobresa severa i dignificar la vida de les persones. Parlen que haurien de tindre complementarietat amb les rendes del treball i que, al seu torn, han de complementar-se amb altres ajudes per a l'accés a l'habitatge i a altres serveis. Així mateix, posen l'accent que ha de reduir-se la burocratització, que han de ser ajudes més eficaçes i han de tindre component de lluita contra la bretxa digital.

Insisteixen en la necessària harmonització del treball de les entitats d'acció social i els Serveis Socials per a optimitzar els esforços en matèria d'inclusió.

En paraules de la presidenta d'EAPN Comunitat Valenciana, Lola Fernández, "la pobresa és una decisió política. S'han d'establir polítiques a mitjà termini per a la seua erradicació, però no hem d'oblidar-nos de l'emergència de les famílies que necessiten una resposta hui. En aquesta dècada hem vist que el creixement del PIB i de l'ocupació són importants però no suficients, que hi ha altres qüestions que influeixen en la reducció de la pobresa, com són la redistribució de la riquesa, les polítiques d'ocupació inclusiva, el salari i ocupació decents, serveis socials de qualitat, el repartiment més igualitari de les recuperacions tant en termes de sexe com de territoris, una fiscalitat justa

que faça factible la inversió social equitativa i un percentatge significatiu dels Fons Europeus per a combatre la pobresa i l'exclusió social".

Programes que desenvolupa EAPN CV en la seua lluita contra la pobresa

EAPN Comunitat Valenciana desenvolupa 5 línies d'acció: d'incidència política i social; interlocució i diàleg social; participació per a la inclusió i incidència; desenvolupament organitzacional i enfortiment institucional, i sensibilització i educació per a la inclusió. Ho fa a través dels següents programes d'Acció Social:

1. Programa d'ajuda a entitats ciutadanes - "EAPN CV, participar en xarxa per a interlocutar i incidir en favor de la inclusió social i la lluita contra la pobresa en el context de la COVID-19"

Els objectius d'aquest programa són l'enfortiment intern de les organitzacions per a afavorir la participació de les entitats que integren EAPN CV.

Es desenvolupen accions conjuntes amb les entitats de la xarxa per a l'anàlisi i seguiment de mecanismes i instruments d'inclusió social.

També s'impulsa la cooperació interassociativa amb altres xarxes i/o entitats d'interlocució, en l'àmbit de l'acció social i la lluita contra la pobresa.

I es posa l'accent en el foment de la comunicació i sensibilització com a mecanisme per a la participació i incidència social i política en favor de la inclusió social.

2. Programa IRPF - "Capacitació de persones en risc de pobresa i exclusió per a la participació social i inclusió"

EAPN CV forma i capacita en matèria de participació, responsabilitat, interlocució, incidència política i voluntariat a les persones afectades per la pobresa i/o exclusió per a la seua inclusió activa, implicant el major nombre d'entitats integrants de la Xarxa.

Amb això es promou la participació regular de les persones que es troben en situació o en risc de pobresa i/o exclusió social, a fi que siguen part activa al costat de les entitats en la lluita contra la pobresa, i puguen transmetre les seues necessitats a les autoritats competents mitjançant audiències públiques com a activistes de la seua causa.

D'aquesta manera s'assegura la funció de pressió, denúncia i reivindicació com a altaveu de les persones i grups en situació de pobresa i exclusió davant els poders públics.

3. Programa IRPF - "Participa de la igualtat de tracte i no discriminació, trenca estereotips i mentides sobre la realitat de l'exclusió social"

EAPN CV capacita també a les persones en risc o situació de pobresa i exclusió social en matèria de discriminació, delictes d'odi, intolerància i ruptura d'estereotips.

L'objectiu és promoure l'apoderament i la participació de les persones en risc o situació de pobresa i exclusió social, a fi que siguen part activa en la lluita per la Igualtat de tracte i no discriminació.

4. Programa IRPF - "Tomba el mur de la discriminació i aporofòbia: transmetent valors d'inclusió i diversitat"

Mitjançant aquest programa, EAPN CV dona a conèixer als i les participants la realitat i diversitat de la pobresa, trencant amb concepcions estereotipades i discriminatòries sobre aquesta, i reforçant el coneixement sobre la realitat social en la qual viuen centenars de milers de persones en la Comunitat Valenciana.

El programa consisteix a acostar als centres, entitats educatives, socials i culturals i públic en general el treball de les entitats socials que formen part de la EAPN, així com la realitat de les persones que es troben en major situació de vulnerabilitat. D'aquesta manera es promouen valors sobre Inclusió i Diversitat.

5. Programa conveniat amb l'IVAJ - "En marxa per la inclusió. Transmissió de valors solidaris, de la diversitat i el voluntariat social entre joves"

Mitjançant aquest programa es transmeten valors solidaris des de la inclusió, la diversitat i el voluntariat entre joves. El programa s'emmarca en la campanya "M'importa, educar en valors" de l'IVAJ, i es fonamenta en la línia de sensibilització de la "Estratègia Valenciana per a la igualtat de tracte, la no discriminació i la prevenció dels delictes d'odi 2019-2024".

En 2021 un miler de joves de 20 centres educatius de València i Castelló han participat en aquest projecte d'educació per a la inclusió.

EAPN-CV i LABORA aborden mecanismes per a millorar la inserció soci-laboral de persones en risc d'exclusió.

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ · LES NOSTRES EMPRESES

SOM ENERGIA, PER UN MODEL ENERGÈTIC 100% RENOVABLE DES DE LA PARTICIPACIÓ, LA TRANSPARÈNCIA I L'ECONOMIA SOCIAL

- Tel: 872 202 550 (de 9h a 14h)
- E-mail: info@somenergia.coop

- Any de constitució: 2010
- Web: <https://www.somenergia.coop>
- Blog: <http://blog.somenergia.coop>
- Telegram: <https://t.me/somenergia>
- Twitter: <https://twitter.com/somenergia>
- Facebook: <https://www.facebook.com/somenergia>
- Instagram: <https://www.instagram.com/somenergia>
- Youtube: <https://www.youtube.com/user/SomEnergia>
- Flickr: <https://www.flickr.com/photos/somenergia/collections>
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/somenergia>

Som Energia és una cooperativa de consum i producció d'energia verda sense ànim de lucre, que va nèixer en 2010 amb l'objectiu de canviar l'actual model energètic per a aconseguir un 100% renovable des de la participació i la transparència, adoptant explícitament els valors de l'economia social i solidària. En l'actualitat compta amb 75.000 persones sòcies i més de 133.000 contractes de subministrament elèctric en tota la Península, Balears i Canàries.

Si els socis inicials de Som Energia pogueren tancar els ulls i anar al primer moment de tots, deu anys arrere, en aquell primer segon de vida després de la constitució de la cooperativa, què ens dirien? La seua resposta és: "Aquella il·lusió de quan fas una cosa col·lectiva, pensant en el bé comú, continua intacta. I aquella reivindicació política, de voler relacionar-nos amb l'energia i el seu ús d'una manera diferent, encara és un repte que ens fa caminar hui dia. Sembla, doncs, que aquests deu anys han passat volant i encara queda molta faena per fer".

Encara així, el camí recorregut no és poc. Som Energia és una cooperativa de generació d'energia verda i persones consumidores que dia a dia va en augment. Han passat de 300 socis el primer any a més de 75.000 en l'actualitat (dada a novembre de 2021). Es pot dir que ja són una comercialitzadora d'energia verda sòlida i posicionada en el sector, que gestiona més de 133.000 contractes de llum. En aquest període han aconseguit expandir-se pel territori i tindre persones sòcies i contractes en totes les comunitats

autònomes de l'Estat espanyol. A més, despleguen projectes de generació i fomenten l'autoproducció, "no tant com volguérem, d'acord, però continuem picant pedra i adaptant-nos als canvis amb una implicació exemplar".

Des de Som Energia destaquen, a més, que tots aquests propòsits els afronten des d'una aposta que els fa singulars: la forma cooperativa. La raó és que volien ser ells mateixos protagonistes d'una "transició energètica transformadora", i això implica uns certs compromisos. "Som part d'una ciutadania crítica, que vol ser partícip de les decisions que l'afecten i que per tant no ens permet ignorar la dimensió humana de tot el que proposem i duem a terme. Per això som una comunitat que, per damunt de tot, hem decidit aprendre i fer camí junts i juntes", afirmen des de la cooperativa.

Som Energia admet que va iniciar aquest camí amb la gran incertesa de si seria possible convertir-se en una opció real i diferent en el mercat elèctric, per a això van posar molta energia, enginy, valentia, confi-

ança i també espontaneïtat. "Vam haver d'aprendre no sols com funciona el mercat elèctric, sinó com es construeix una organització empresarial participada, incorporant les mirades i opinions diverses de tantes i tantes persones que han format i formaran part d'aquesta cooperativa".

El que els unia, i els uneix, és el propòsit principal de fer de la cooperativa una "eina activa" en el camí cap a la transició energètica, "i això ens va espantar col·lectivament a ser imaginatives i creatives per a fer front a les dificultats imprevistes que han anat apareixent durant aquests anys, com van ser, per exemple, l'atur de les primes a les renovables just quan començàvem a tindre els nostres primers projectes de generació, els canvis reguladors constants del mercat elèctric, el llarg buit normatiu de l'autoproducció, etc.".

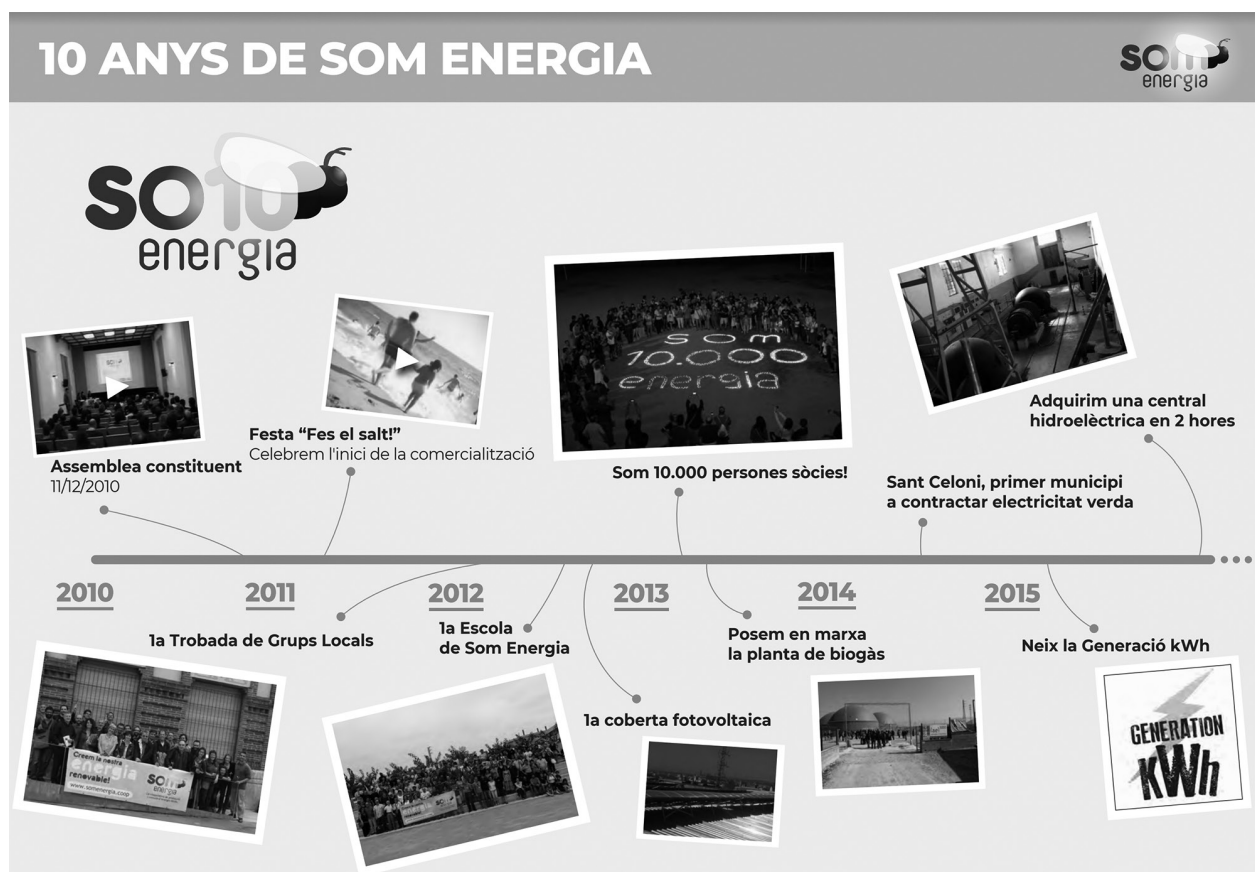
Som Energia actua en un sector, el del mercat elèctric i tot el que deriva d'ell, que "per naturalesa o per voluntat interessada", defineix com a "complicat, impenetrable a nous actors i incomprensible per a la

ciutadania". Es tracta també d'un entorn canviant "i, sovint, hostil". Per a Som Energia, això aporta dificultat a l'hora de continuar sent una empresa que pretén posar en el centre a les persones, advocar per la reducció de l'ús energètic i posar en segon terme el benefici econòmic; aspectes que l'economia mercantil no valora. "A vegades, tot això ens fa ser més lentes i dedicar recursos per a reforçar la nostra coherència interna: vincular la viabilitat econòmica inevitablement a la participació i en sentir amb claredat com volem ser i com hem d'organitzar-nos, en la dimensió societària i laboral".

No podem oblidar aquest últim any de pandèmia, encara més complicat de l'habitual, en el qual Som Energia ha hagut de reorganitzar-se ràpidament, tant en les seues vides personals com també en el vessant laboral, per a continuar fent el treball, mantindre el servei de la cooperativa i continuar activa pel canvi de model energètic. Qualsevol vinculació amb la cooperativa, per xicoteta que siga, ajuda a seguir el camí.

Composició actual del Consell Rector de Som Energia

President:	Albert Banal, professor d'Economia i Finances en la Universitat Pompeu Fabra i en la City University de Londres	
Vicepresident:	Sara Gutiérrez, Enginyera industrial per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)	
Secretari:	Roger Reixach, Enginyer Energètic de la UPC	
Vocals:	Nuria Albet	Ero Lugilde
	Irene Machuca	Mario Andrés López
	Ricard Jornet	

Fa 10 anys el repte era crear la primera cooperativa comercialitzadora d'energia verda perquè les persones pogueren dir ben clar: "Volem energia renovable a les nostres cases i, al mateix temps, impulsar projectes renovables que estiguen en mans de la ciutadania compromesa en el canvi de model energètic".

Ara Som Energia ja no està sola en aquest objectiu. Després d'aquest èxit han nascut altres cooperatives energètiques. De fet, costaria trobar una comercialitzadora que hui dia no oferisca energia verda en la seua oferta, i l'impuls a les renovables sembla més compartit que mai.

En aquests moments també tothom parla de l'autoconsum i l'energia solar, fins i tot les grans companyies elèctriques i petrolieres, que viuen del model fòssil. Per tant, ara que hi ha un ampli consens d'aconseguir el model 100% renovable, el repte que toca afrontar, segons Som Energia, és: a quin ritme? Què poder tindrem com a ciutadania organitzada? Qui tindrà la propietat i, per tant, qui podrà definir el futur model? S'equilibraran els interessos econòmics amb el benestar de les persones i del planeta?

En qualsevol cas, deu anys s'han quedat curts per a assegurar un model social i ambientalment respon-

sable i en mans de la ciutadania. Per a Som Energia "este, sens dubte, serà el nostre gran repte en els pròxims anys. Sense l'activació de la gent, la transformació promesa no sols no serà possible, sinó que tampoc arribarà a provocar els canvis socials que l'emergència climàtica requereix".

Som Energia en la Comunitat Valenciana

Som Energia disposa de diversos grups locals de persones voluntàries que impulsen la cooperativa en la Comunitat Valenciana. Actualment estan impulsant "València Solar 2", la segona compra col·lectiva de panells solars fotovoltaics. També hi ha en marxa el projecte de creació d'una comunitat energètica, aprofitant el sostre d'una escola i una participació transversal de diverses entitats i empreses locals.

Participen de la "Mesa de la transició energètica de València" i també d'altres fòrums com "València canvia pel clima", a causa de la bona acceptació de la cooperativa en el territori. Les persones actives dels grups locals de Som Energia València, a més, porten anys donant xarrades de difusió, participant en fires,

punts d'informació i atenent mitjans de comunicació per a promoure el necessari canvi de model energètic d'aquest país.

I Premi de l'Economia Social Europea

Som Energia ha sigut notícia molt recentment, per haver sigut la primera empresa guanyadora dels Premis de l'Economia Social Europea, en la categoria de Transició Verda. Organitzats per 'Social Economy Europe' (SEE), la patronal europea de l'Economia Social, aquests Premis tenen com a objectiu reconèixer la labor de les empreses i organitzacions d'aquest model empresarial que fan una contribució important a la societat, en abordar alguns dels grans reptes socials, ambientals, econòmics i tecnològics de l'actualitat. Aquest reconeixement s'afegia a altres rebuts per la cooperativa, començant pel Premi Solar Europeu, concedit per l'associació Eurosolar, en la secció d'entitats ciutadanes per a la promoció de les energies renovables l'any 2012.

Compromís i implicació dels cooperativistes

Com a exemple de l'elevat compromís i implicació dels seus socis, Som Energia ha aconseguit recentment, en només tres setmanes, 10 milions d'euros en forma d'aportacions voluntàries al capital social.

El motiu d'aquesta nova emissió de capital social ha sigut la forta pujada de preus de la electricitat, que ha fet augmentar considerablement la quantitat d'efectiu que la cooperativa ha d'avançar a diferents organismes per a poder dur a terme la seua activitat. D'una banda, els pagaments del cost de l'energia s'han incrementat sobtadament, i la cooperativa ha d'avançar aquest cost abans de poder recuperar-lo a través dels cobraments. D'altra banda, s'han incrementat també les garanties que han de depositar-se per a comprar l'energia (mecanisme requerit pel mercat elèctric).

Els 10 milions d'euros s'han aconseguit gràcies a les aportacions que han realitzat més de 5.000 persones i entitats sòcies de la cooperativa, atenent ràpidament una campanya de Som Energia, que demana també a les administracions públiques que faciliten la liquiditat de les xicotetes comercialitzadores, que per culpa dels alts preus pateixen problemes de liquiditat, que no de solvència.